

**KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA BANDLIK VAZIRLIGI
XODIMLARINING MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

**“MEHNATNI MUHOFAZA QILISH SOHASINI
RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI, MUAMMOLAR
VA YECHIMLAR”**

**MAVZUSIDAGI
XALQARO ILMYIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

**ON THE TOPIC "PROSPECTIVES, PROBLEMS AND SOLUTIONS
FOR THE DEVELOPMENT OF OCCUPATIONAL SAFETY"
MATERIALS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

**ПО ТЕМЕ «ПЕРСПЕКТИВЫ, ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ
РАЗВИТИЯ ОХРАНЫ ТРУДА» МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

TOSHKENT - 26-aprel 2024-yil.

**KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISH VA BANDLIK VAZIRLIGI
XODIMLARINING MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

**TRAINING CENTER FOR STAFF OF THE MINISTRY OF POVERTY
REDUCTION AND EMPLOYMENT**

**УЧЕБНЫЙ ЦЕНТР СОТРУДНИКОВ МИНИСТЕРСТВА
СОКРАЩЕНИЯ БЕДНОСТИ И ЗАНЯТОСТИ**

**“MEHNATNI MUHOFAZA QILISH SOHASINI RIVOJLANTIRISH
ISTIQBOLLARI, MUAMMOLAR VA YECHIMLAR”**

mavzusidagi

XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI

materiallari to‘plami

**On the topic “PROSPECTIVES, PROBLEMS AND SOLUTIONS FOR
DEVELOPMENT IN THE AREA OF OCCUPATIONAL SAFETY”**

international scientific and practical conference

collection of materials

**На тему «ПЕРСПЕКТИВЫ, ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ РАЗВИТИЯ
ОБЛАСТИ ОХРАНЫ ТРУДА»**

международная научно-практическая конференция

сборник материалов

**Toshkent, Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirligi xodimlarining
malakasini oshirish markazi**

**Tashkent, Training Center of the Ministry of Poverty Reduction and
Employment**

**Ташкент, Учебный центр Министерства по сокращению бедности и
занятости**

Toshkent - 26-aprel 2024-yil.

MEHNAT MUHOFAZASINING IJTIMOIIY-IQTISODIY VA INNOVATSION RIVOJLANISH MUAMMOLARINI HAL ETISHDA SHAXS VA KASB HAMKORLIGINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.

Xujaqulov Abdulaziz Xakim o‘g‘li - *Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti,
“Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi” kafedrasi katta o‘qituvchi*

Tarixiy-mazmun jihatdan 1940 yillar boshiga kelib, xodimlarning psixofiziologik xususiyatlari va psixik jarayonlarini o‘rganishga qaratilgan tadqiqotlarda uning shaxs xususiyatlarini qayd etish mumkin. XX asrning oxirgi o‘n yilligida ikki asosiy yondashuvni ikkiga ajratish mumkin bo‘lgan psixologiya tarmoqlari doirasida shaxsning shunga o‘xshash tadqiqotlarini jadalligi ayniqsa oshdi. Rossiya psixologiyasida birmuncha keng yoyilgan birinchi yondashuv xodimning alohida individual psixologik o‘ziga xos xususiyatlarini, kompleks kasbiy muhim sifatlarni ularning o‘zaro aloqasini va kasbiy faoliyat jarayonini muvaffaqiyatiga ta’sirini o‘rganish bilan bog‘liq. Odatda tadqiqotchilar shaxsning kasbiy muhim sifatlari kontseptsiyasiga tayanadilar. Kasb-bu juda keng qamrovli tushuncha bo‘lib, uni turlicha ta’riflash mumkin. O‘zbekistonda kasbiy orientatsiya ishi tajribasi bir necha marta umumlashtirilgan «Yoshlarni kasbga yo‘naltirishni takomillashtirish muammolari» Respublika konferentsiyasi, mehnat ta’lim-tarbiyasi va kasbga yo‘naltirishni takomillashtirish masalalari bo‘yicha konferentsiya, «Yoshlar o‘rtasida kasbiy ishlarining psixologik jihatlari» simpoziumi, qishloq yoshlari orasida ommaviy kasbga yo‘naltirish ishlarini takomillashtirishga bag‘ishlangan ilmiy amaliy konferentsiya, respublika ilmiy-amaliy konferentsiyasi va boshqalarni misol tariqasida keltirib o‘tish mumkin. «Inson-kasb-ishlab chiqarish muhiti» tizimi o‘z-o‘zicha ko‘p bosqichli, ko‘p qirrali juda murakkab bo‘lib, respublikamizda ushbu tizimda davlat miqyosida inson omiliga g‘amxo‘rlik qilinadi. Kadrlar tayyorlash sohasida davlat siyosati har tomonlama rivojlangan shaxs fuqaroni uzluksiz ta’lim tizimi orqali tarbiyalashni ko‘zda tutadi. Shunday qilib, insonning kasbiy shakllanish muammolarini o‘rganish ham fundamental ham amaliy tadqiqotlarning dolzarb vazifalaridan sanaladi.

O‘z-o‘zini anglashning chegaralanganligi bu-erkinlikni chegaralanishi hisoblanadi. Agarda mutaxassis o‘zini chuqur bilsa, boshqalarni ham chuqur tushuna oladi. Shaxsiy ma’suliyatlikni qabul qilish ham muhim sifatlardan hisoblanadi. Malakali kadrlar tayyorlash tizimini uzluksiz ravishda rivojlantirish ehtiyoji va turli ishlab chiqarish sohalarida ko‘p yillik ish staji bilan faoliyat yuritayotgan shaxsning o‘z imkoniyatlarini to‘liq amalga oshirmasligi shaxsni har tomonlama kasbiy faoliyatda o‘zini namoyon qilishi muammosini yuzaga keltirdi. Bu muammolarni hal qilmasdan turib kelgusi kasbiy faoliyatdagi muvaffaqiyatli sifatli ta’limni va rejalashtirishni amalga oshirish mumkin emas. Bu muammoning amaliy ahamiyati uni turli fan doiralar qatorida psixologiya doirasida ham o‘rganishni muhimligini ko‘rsatib berdi. Kasbiy shakllanish jarayonini o‘rganishdagi qiyinchiliklar qobiliyatlar va kasbiy qobiliyatlarning ishni bajarishning muayyan bir usuliga asoslangan normativ faoliyatga yo‘naltirilganligidadir. Kasbiy sifatlarni tadqiq

qiluvchi jahon psixologlari uchun psixik voqeliklarni strukturaviyligi va sistemaliligi tamoyili, sifatlarning genetik o‘zaro bog‘liqlik darajasini qidirish, kasbiy faoliyatni o‘zlashtirish va amalga oshirish jarayonidagi shakllanishini tadqiq qilish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi. Bu jahon tadqiqotchilarining an‘anaviy va konseptual metodologik bazasi bo‘lib, quyidagilar xizmat qiladi: kasbiy faoliyatdagi sistemagenez, shaxsning kasbiy shakllanishi, mehnat faoliyati va b. Yu.P.Povarenkovaning tadqiqotlari doirasida kasbiy sifatlarni tizimli, dinamik va muvozanatli, inson kasbiy taraqqiyotining boshqa elementlari: kasbiy o‘z-o‘zini anglash, kasbiy o‘z-o‘ziga baho, kasbiy deformatsiya bilan uzviy bog‘liq bo‘lgan voqelik sifatida ko‘rib chiqiladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Oktabr Dustkabilovich Raximov, Abdulaziz Hakim Ugli Xujakulov, Vaxrom Xusanovich Shomurotov, Dilrabo Oktabrova Raximova. Неиспользуемые возможности: дистанционного образования в Узбекистане. Научный журнал. 2021.- Страницы 72-75.
2. Abdulaziz Hakim O‘G‘li Xujaqulov. Muhandislik ta‘lim yo‘nalishi talabalarini kasbiy tanlovga ta‘sir etuvchi omillar. Science and Education. 2023.- Страницы 493-496
3. А.Х.Хужакулов.Значение инновационных технологий в организации самостоятельной работы студентов в системе высшего образования. Вестник науки. 2023.- Страницы 113-117
4. Xujaqulov Abdulaziz Hakim o‘g‘li. Muhandislik yo‘nalishi talabalarining umumkasbiy tayyorgarligiga qo‘yilgan talablar. Prospects and main trends in modern science 2023.- Страницы 60-63
5. Xujaqulov Abdulaziz Hakim o‘g‘li. Umumkasbiy fanlarni o‘qitish orqali talabalar tomonidan shakllanadigan tadqiqotchilik qobiliyatlari. 2023.- Страницы 321-326
6. Ж.У.Шоназаров, А.Х.Хужакулов.Творческая и инновационная деятельность будущего преподавателя и способы достижения профессиональных навыков. 2020.- Страницы 55-60
7. Rakhimov Oktyabr Dustkabilovich, Manzarov Yusufjon Khurramovich, Keldiyarova Malika, Hudjakulov Abdulaziz Hakim Ugli. Modern lectures and methods of organizing problematic lectures. Проблемы науки 2020.- Страницы 46-49
8. Khudainazarovich D. J. B. WORK AS THE MAIN CATEGORY OF ERGONOMICS //International journal of advanced research in education, technology and management.–2023.– Т. 2.–№. 5.
9. Xujaqulov A. Qishloq xo‘jaligi sohasida bo‘lajak mutaxassislarni kasb tanlash va kasbiy shakllanishining psixologik muammolari. O‘zMU xabarlari 2024 1/3/1
10. Xujaqulov Abdulaziz Hakim o‘g‘li. Hayot faoliyati xavfsizligi fanini mutaxassislik fani sifatida o‘qitish metodikasi. Scientific Impulse, 2024/4/1Страницы 63-66.

44.	Мамиров Х.Х., Усаров Г.К., Азизов А.Н.	Воздействие электромагнитного излучения на живых организмов и мероприятия по защите от воздействия электромагнитных полей	212
45.	Хушвақов Ш.Ш.	Содир бўлган фавкулудда вазиятларни бартараф этишда керакли техник воситаларни жалб этиш самарадорлигини ошириш	217
46.	Jurayev B.X.	Qishloq xo'jaligi xodimlari uchun paxta-ipak trikotaj buyumlarining jismoniy-mexanik xususiyatlari	221
47.	Норбоев О.А.	Хусусий мулк капиталлашувида кичик бизнеснинг ролини ошириш ва уни қўллаб-қувватлаш	225
48.	Хујақулов А.Х.	Mehnat muhofazasining ijtimoiy-iqtisodiy va innovatsion rivojlanish muammolarini hal etishda shaxs va kasb hamkorligining psixologik xususiyatlari	229
49.	Nadirov J.B., Menaliyev D.B., Yo'ldosheva O.M.	Xodimlarning mehnat sharoiti xavfsizligini ta'minlashda informatsion texnologiyalar	231
50.	Abdiyev I. M.	Tog'-kon sanoati korxonalarida mehnatni muhofaza qilish tadbirlarini baholash	234
4-SHO'BA. ZAMONAVIY MEHNAT BOZORI SHAKILLANISHI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLDAGI VAZIFALAR. SECTION 4. FORMATION OF A MODERN LABOR MARKET: PROBLEMS AND TASKS FOR THE FUTURE. СЕКЦИЈА 4. ФОРМИРОВАНИЕ СОВРЕМЕННОГО РЫНКА ТРУДА: ПРОБЛЕМЫ И ЗАДАЧИ НА БУДУЩЕЕ.			
51.	Ibragimov B.T., Nurqulov F.N., Murtazayev E.M.	Bino va inshootlar qurilishida mehnatni muhofaza qilish ishlarini tashkil qilish.	238
52.	Kurbonov B.E.	Ilmiy, kasbiy mehnat mahorati texnologiyasining bugunsi ahamiyati	243
53.	Ishmurodova G.I., Astanova M.M., Mirzayeva G.M.	Ishlab chiqarishda mehnat sharoitlarining ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari	245
54.	Мардонов А.А., Атаджанов Р.М., Курбанбаев Ш.Э.	Қутқарувчи-ғаввосларнинг меҳнат фаолияти самарадорлигини баҳолаш ва ошириш усуллари	249
55.	Ражаббаев Р.Р.	Замонавий меҳнат бозорининг шаклланиши: профессионал таълим муаммолари ва келажак вазифалар	252
56.	Ибрагимов Б.Т., Турдиев С.Ў., Каримов М.Ш.	Иссиқлик энергетика ва атом объектларида содир бўладиган ёнғинларни бартараф этишнинг ўзига хос мураккабликлари ва хусусиятлари	256
57.	Максудова Н.А. Пулатов Х.Л.	Формирование современного рынка труда: проблемы и задачи на будущее. Одной из основных проблем занятости в Узбекистане	260
58.	Амиркулов З.Н., Сафаров С.С.	Ишсизликни камайтириш усуллари ва уларнинг илмий таҳлили	266
5-SHO'BA. MEHNAT MUHOFAZASINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI (ISHLAB CHIQARISH SOHALARI BO'YICHA). SECTION 5. PRIORITY AREAS FOR THE DEVELOPMENT OF LABOR PROTECTION (BY INDUSTRY SECTOR).			